

1 ÇANAKKALE CEPHESİ

Çanakkale Cephesi, **I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin en önemli savunma cephelerinden biri** olmuştur. İtilaf Devletleri (İngiltere ve Fransa), İstanbul'u ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak ve Rusya'ya yardım ulaştırmak istiyordu. Bunun için Çanakkale Boğazı'nı geçmeye çalıştılar.

1915 yılında başlayan saldırılar önce denizden yapılmış, ancak Osmanlı ordusu bu saldırıları durdurmuştur. Daha sonra Gelibolu Yarımadası'na asker çıkaran düşman kuvvetleri ile **kara savaşları** başlamıştır.

Osmanlı askerleri büyük bir direniş göstererek düşman kuvvetlerini durdurmuştur. Bu cephede **Mustafa Kemal'in liderliği büyük önem taşımıştır**.

Sonuç olarak İtilaf Devletleri başarısız olmuş ve geri çekilmiştir. Çanakkale Zaferi, Osmanlı Devleti için **büyük bir moral kaynağı** olmuştur.

LGS'de çıkar:

- İtilaf Devletleri İstanbul'u ele geçirmek ve Osmanlı'yı savaş dışı bırakmak istedi.
- Çanakkale Boğazı geçilemedi.
- Mustafa Kemal bu cephede önemli bir komutan olarak tanındı.

2 IRAK CEPHESİ

Irak Cephesi, İngiltere ile Osmanlı Devleti arasında yaşanan savaşların olduğu bir cephe. İngiltere bu cephede savaşarak **petrol bölgelerini ele geçirmek ve Hindistan yolunu güvence altına almak** istemiştir.

1914 yılında İngiliz kuvvetleri Basra'ya çıkarma yaparak ilerlemeye başlamıştır. Osmanlı ordusu bu ilerlemeyi durdurmaya çalışmıştır.

1916 yılında Osmanlı ordusu **Kut'ül Amare'de büyük bir başarı kazanmıştır**. İngiliz ordusu burada kuşatılmış ve teslim olmak zorunda kalmıştır. Ancak daha sonra İngilizler yeniden saldırıya geçmiş ve **Bağdat'ı ele geçirmiştir**.

Bu cephede savaşlar Osmanlı Devleti için zor geçmiş ve İngiltere bölgede üstünlük sağlamıştır.

LGS'de çıkar:

- İngiltere petrol bölgelerini ele geçirmek istedi.
 - Osmanlı Devleti İngilizlerle savaştı.
 - **Kut'ül Amare Zaferi** Osmanlı'nın önemli başarılarından biridir.
-

3 SURIYE VE FİLİSTİN CEPHESİ

Suriye-Filistin Cephesi, Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında gerçekleşen savaşların olduğu bir başka önemli cephe. İngiltere bu bölgede ilerleyerek **Osmanlı Devleti'ni Orta Doğu'dan çıkarmak** istemiştir.

İngilizler bu cephede Arapları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmış ve **Arap İsyanı** başlamıştır. Bu durum Osmanlı ordusunun işini zorlaştırmıştır.

Osmanlı ordusu bölgeyi savunmaya çalışsa da İngiliz kuvvetleri zamanla ilerleyerek **Kudüs ve Şam'ı ele geçirmiştir.**

Bu gelişmeler sonucunda Osmanlı Devleti, Suriye ve Filistin bölgesindeki hâkimiyetini kaybetmiştir.

LGS'de çıkar:

- İngiltere Arapları Osmanlı'ya karşı kışkırttı.
- Arap İsyanı** başladı.
- İngilizler Kudüs ve Şam'ı ele geçirdi.

4 HİCAZ VE YEMEN CEPHESİ

Hicaz ve Yemen Cephesi, Osmanlı Devleti'nin Arap Yarımadası'ndaki topraklarını korumaya çalıştığı bir cephe. Bu bölgede **Mekke ve Medine gibi kutsal şehirler** bulunuyordu.

İngiltere, Arapları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtarak **Arap İsyanı'nı başlatmıştır.** Bu isyan Osmanlı Devleti'nin bölgede zor durumda kalmasına neden olmuştur.

Osmanlı askerleri özellikle **Medine'yi uzun süre savunmuştur.** Fahrettin Paşa komutasındaki Osmanlı birlikleri büyük bir direniş göstermiştir.

Ancak savaşın sonunda Osmanlı Devleti bu bölgelerdeki kontrolünü kaybetmiştir.

LGS'de çıkar:

- Mekke ve Medine gibi kutsal şehirler bu bölgede bulunur.
- Fahrettin Paşa Medine'yi uzun süre savunmuştur.**

Öğrencilerin Aklında Kalacak Özet Tablo

Cephe	Kimle Savaşıldı	Amaç	Önemli Bilgi	Sonuç
Çanakkale	İngiltere – Fransa	İstanbul'u ele geçirmek	Mustafa Kemal bu cephede öne çıktı	Osmanlı kazandı

Cephe	Kimle Savaşıldı	Amaç	Önemli Bilgi	Sonuç
Irak	İngiltere	Petrol bölgeleri	Kut'ül Amare Zaferi	İngiltere Bağdat'ı aldı
Suriye – Filistin	İngiltere	Orta Doğu'yu ele geçirmek	Arap İsyanı çıktı	Osmanlı bölgeyi kaybetti
Hicaz – Yemen	İngiltere destekli Araplar	Arap Yarımadası	Fahrettin Paşa Medine'yi savundu	Osmanlı çekildi

LGS'de Çok Sorulan Kritik Bilgi

- ✓ Mustafa Kemal'in yıldızının parladığı cephe: Çanakkale
- ✓ Osmanlı'nın İngiltere'yi yendiği cephe: Kut'ül Amare (Irak)
- ✓ Arap İsyanı'nın etkili olduğu cephe: Suriye – Filistin
- ✓ Medine savunması: Fahrettin Paşa

LGS Yeni Nesil Sorular

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı Savunma Cepheleri

1 Soru

Bir öğretmen öğrencilerine şu bilgileri vermiştir:

- İtilaf Devletleri İstanbul'u ele geçirmek istemiştir.
- Rusya'ya yardım ulaştırmak amaçlanmıştır.
- Osmanlı Devleti bu cephede büyük bir savunma başarısı kazanmıştır.

Bu bilgiler aşağıdaki cephelerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Irak
- B) Çanakkale
- C) Hicaz – Yemen
- D) Suriye – Filistin

 Cevap: B

2 Soru

İngiltere I. Dünya Savaşı sırasında Basra'ya çıkarma yapmış ve petrol bölgelerini kontrol altına almak istemiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin İngiltere için önemli olduğunu gösterir?

- A) Kültürel yayılma
- B) Ekonomik çıkarlar
- C) Dinî hedefler
- D) Nüfus artırma

✓ Cevap: B

3 Soru

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Orta Doğu'daki hâkimiyetinin zayıflamasına neden olmuştur?

- A) Kut'ül Amare Zaferi
- B) Arap İsyanı
- C) Çanakkale Zaferi
- D) Mondros Ateşkesi

✓ Cevap: B

4 Soru

Fahrettin Paşa komutasındaki Osmanlı birlikleri Medine'yi uzun süre savunmuştur.

Bu bilgi aşağıdaki cephelerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Hicaz – Yemen
- B) Irak
- C) Kafkas
- D) Galiçya

✓ Cevap: A

5 Soru

Çanakkale Cephesi'nin başarısız olması sonucunda İtilaf Devletleri aşağıdaki amaçlardan hangisini gerçekleştirememiştir?

- A) Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakma
- B) Rusya'ya yardım gönderme
- C) Osmanlı Devleti'ni savaşa sokma
- D) İstanbul'u ele geçirme

✓ Cevap: C

6 Soru

Bir öğrenci şu bilgileri vermiştir:

- Osmanlı Devleti İngiltere ile savaşımıştır.
- Petrol bölgeleri önemli rol oynamıştır.
- Kut'ül Amare Zaferi kazanılmıştır.

Bu bilgiler hangi cepheyi anlatmaktadır?

- A) Çanakkale
- B) Irak
- C) Hicaz – Yemen
- D) Suriye – Filistin

✓ **Cevap: B**

7 Soru

I. Dünya Savaşı sırasında İngiltere bazı Arap liderlerini Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaları için desteklemiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini gösterir?

- A) İngiltere Osmanlı Devleti ile ittifak kurmuştur
- B) Osmanlı Devleti saldırı politikası izlemiştir
- C) İngiltere Osmanlı Devleti'ni içeriden zayıflatmak istemiştir
- D) Osmanlı Devleti savaşı kazanmıştır

✓ **Cevap: C**

8 Soru

Aşağıdaki cephelerden hangisinde Osmanlı Devleti savunma yapmasına rağmen başarı elde edememiştir?

- A) Çanakkale
- B) Suriye – Filistin
- C) Kut'ül Amare
- D) Trablusgarp

✓ **Cevap: B**

9 Soru

Çanakkale Cephesi'nin kazanılması aşağıdaki sonuçlardan hangisine doğrudan katkı sağlamıştır?

- A) Osmanlı Devleti'nin savaşı kazanmasına
- B) Rusya'ya yardım ulaşmasına
- C) Osmanlı halkının moralinin yükselmesine
- D) Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilmesine

✓ Cevap: C

10 Soru

Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Çanakkale – İstanbul’u ele geçirme amacı
- B) Irak – Petrol bölgeleri
- C) Hicaz – Yemen – Medine savunması
- D) Suriye – Filistin – Kut'ül Amare Zaferi

✓ Cevap: D